

МЕДИЈА ЦЕНТАР
ОДБРАНА

Специјални прилог 98

ВОЈСКА СРБИЈЕ У 2013. ГОДИНИ

БУДУЋНОСТ ПРИПАДА ХРАБРИМА

За већину институција крај године је време када се сумирају уписци, анализирају резултати, гледавају остварени циљеви и планира будући рад. Тако је и у Војсци Србије, која је бројне и сложене задатке у прошлој години успешно извршила. Није било једноставно. Свесни да је резултат најора њених припадника јачање безбедности и угледа Србије давала им је снагу да савладају потешкоће.

Обезбеђујући административну линију према Косову и Метохији и контролишући Коинену зону безбедности, Војска се доказала као гарант стабилности и безбедности наше земље.

Минулу годину памтићемо и по томе што је српска војска у мултинационалну операцију Уједињених нација у Либану упутила пешадијску чету, највећу јединицу која је до сада учествовала у мировним мисијама, по вежби „Ресава 2013“, у којој је учествовало више од 1.000 припадника, и вежби „Гром 2013“, где је проверила spremност снага за хитно реаговање. Остале забележено и да је у 2013. години Центар за усавшавање кадрова АБХО у Крушевцу добио статус партнерског центра за образовање и обуку, те да је Војска свој празник, 23. април, прославила величанственом свечаношћу у граду на Расини.

Годину 2013. ујамтићемо и по поновном увођењу верске службе у Војску Србије, освештавању богослужбених простора, првих од времена Другог светског рата и новој генерацији пилота авиона „орак“ и „МиГ-29“. Војска Србије била је домаћин међународне вежбе специјалних јединица „Eagle 2013“ и Четвртог форума главних подофицира земаља централне и југоисточне Европе.

Како год је то било потребно, војска је била уз своје грађане. Војници су ошклањали последице поплаве у општини Бујановац, а у лепшим месецима снабдевали водом Горњи Милановац, Чачак, Лебане, Нове Бановце и села у околини Сомбора. Војска Србије поставила је мост и Резервату природе „Горње Подунавље“ у Бачком Моноштору. Војни лекари посетили су 68 села и прегледали око 2.500 људи, а у акцији „Књига на дар“ градским и школским библиотекама Војска је уступила више од 60.000 књига.

Војници крај године дочекују с јасним плановима за будући развој оперативних способности својих јединица и Војске Србије у целини.

У 2014. години планиране су две велике националне вежбе. Здружена оперативна команда Генералштаба извешће тактичку вежбу с бојевим гађањем са снагама за хитно реаговање, а Команда Коинене војске имаће здружену тактичку вежбу с бојевим гађањем ојачаним механизованим батљоном, уз учешће авијације из састава ВиПВО. Планирано је и учешће Војске Србије у две изузетно значајне међународне вежбе: „ВИКИНГ 14“ – командно-штабној вежби подржаном рачунарским симулацијама, којој је основно место реализације у Шведској, а једно од извојених у Србији, и „Платинасти вук 2014“ – мултинационалној вежби коју ће с Маринским корпусом Европске команде САД и земаља из окружења извести на Бази „Југ“.

Када је реч о опремању, Војска ће бити реална, али окренута будућности. Имајући у виду такве кризеријуме, приоритетни опремања и модернизације усмериће се ка одржавању и, где је могуће, ка унапређивању оперативних способности, пре свега снага за реаговање, снага за учешће у мултинационалним операцијама и јединица декларисаних према Концепту оперативних способности. Следећи други услов, наша војска исказала је и потребу за набавком борбених ваздухолова, ракетних система за противваздухоловна дејства, опреме за оперативни центар ВиПВО, као и радаре ваздухоловног осматрања јављања и навођења. Поменуће набавке, међутим, није могуће реализовати редовним финансирањем из буџета. Државни врх је преознао и разумео такве потребе и потпуно подржава њихову реализацију. Надамо се да успех неће изостати.

С великим ентузијазмом улазимо у нову, 2014. годину, и спремно дочекујемо изазове које доноси, јер будућност припада храбрима! ■

ОБУКА И ВЕЖБЕ

У протекле три године успостављен је нов и савремен систем обуке, прилагођен захтевима времена, пре свега професионализације. Протекла 2013. година потврдила је да наша војска напредује у области обуке и вежби.

Иако се економска криза у земљи неминовно пренела и на Војску Србије, остављајући траг, пре свега, на опремање средствима за обуку, не значи да се од обуке одустало или да се она не реализује. У складу с расположивим финансијским средствима, дефинисани су приоритети у обуци који гарантују одржавање, а у појединим елементима и унапређење оперативних способности.

Тежиште је у 2013. години било на колективној обуци, пре свега на вежбама команди и јединица, а ради достизања спо-

собности за успешно извршавање задатака у оквиру додељених мисија, што показује број реализованих националних и мултинационалних вежби. Посебно су биле значајне вежбе подржане рачунарским симулацијама.

Оправдано улагање у симулационе системе

У току године реализовано је седам симулационих вежби, од којих је први пут једна била бригадног нивоа, у којој је учествовала команда 98. ваздухопловне бригаде. Шест вежби било је на нивоу батаљона, укључујући и обуку декларисаних снага за учешће у мултинационалним операцијама. Остварени резултати таквог начина обучавања у потпуности оправдавају средства уло-

Реализовано је седам симулационих вежби, једна бригадног нивоа, а шест на нивоу батаљона

**Припадници Војске извели
више од 400 тактичких вежби,
од чега је 25 одсто било
с бојевим гађањем**

жена у оснивање и опремање Центра за обуку путем симулација. Подсетимо да је за опрему и кориснички софтвер који се користи у Центру од 2009. године до данас потрошено око милион и сто хиљада долара, не рачунајући радове на инфраструктури.

У области индивидуалне обуке, 2013. годину обележило је неколико активности. У центрима за обуку оспособљено је 976 војника на добровољном служењу војног рока и 399 кандидата за професионалне војнике. Почео је и процес заокруживања стандарда индивидуалне обуке свих субјеката обуке у Војсци. Стога је израђен „Концепт стандардизације индивидуалне обуке“, а планира се да цео процес буде окончан током 2014. године.

Ради унапређења планирања и вредновања колективне обуке, интензивирао је рад на финализацији „Прегледа задатака обуке команди и јединица Војске Србије“, као својеврсне „збирке задатака“ за обуку. „Преглед задатака“ прилагођен је професионалној војсци и његова примена у обу-

ци директно је везана с командантовом, односно командировом проценом обучености јединице за извршавање задатака у поступку планирања обуке, као и при вредновању обучености.

Маршеви појачали физичку обуку

У области физичке обуке, у току прошле године тежиште је било на подизању нивоа физичких способности професионалних припадника Војске. Акцент је на примењеним облицима физичке обуке у јединицама, посебно увођењем кондиционих маршева команди и јединица. Маршеви су интегрисани с различитим садржајима тактичке обуке, попут оријентације на непознатом терену, с кретањем под тактичком претпоставком, у условима ограничене видљивости и слично. Процењено је да, поред тога што позитивно утиче на подизање нивоа физичких способности припадника Војске Србије, тај облик физичког вежбања доприноси

**На вежби „Ресава 2013“
на „Пасуљанским ливадама“
учествовало око 1.000 припадника**

јачању колективног духа јединице, унапређује тимски рад и кохезију колектива.

Нова средства за обуку

Када је реч о средствима и објектима за обуку, у току године је учињен видан напредак. Усвојено је „Путство о планирању, изградњи, опремању, коришћењу и одржавању непокретности за обуку у Војсци Србије”, као помоћ командама и јединицама приликом покретања поступака за изградњу, модернизацију, адаптацију, али и коришћење и одржавање непокретности за обуку.

Искорак је учињен и када се говори о даљој изградњи и развоју Интервидовског полигона „Пасуљанске ливаде”.

Решењем Владе Србије из априла 2013. године, којим је утврђен јавни интерес за експропријацију земљишта ради изградње и опремања полигона, створене су претпоставке за интензивирање реализације пројекта развоја „Пасуљанских ливада” као централног полигона Војске Србије за потребе обуке, првенствено из садржаја тактичке обуке јединица ранга батаљона и виших, те ватрене обуке и гађања из колективног наоружања.

Јединице и појединци учествовали на 37 међународних вежби, што је за око 50 одсто више у односу на 2012. годину

Могућност опремања и осавремењавања инфраструктуре за обуку у директној је вези с расположивим финансијским средствима. Ради унапређења квалитета обуке јединица које се упућују у мултинационалне операције, у Базу „Југ” формиран је Центар за обуку јединица пре упућивања у мултинационалне операције. Полигони и вежбалишта за обуку у оквиру Центра обезбедиће услове за оспособљавање јединица за извршавање задатака у другој мисији, у складу с најсавременијим стандардима.

Центар је опремљен савременом опремом за симулацију погодака MILES, која обезбеђује реалистичну обуку, као и возилима „хамер” за обуку јединица које учествују у мултинационалним операцијама.

Домаће вежбе

Прошле године припадници Војске Србије извели су више од 400 тактичких вежби јединица различитог нивоа. Од тога 25 одсто биле су тактичке вежбе с бојевим гађањем, које представљају најсложенији и најопаснији облик обуке. Ни на једној од тих вежби није дошло до угрожавања безбедности, живота и здравља припадника војске, нити угрожавања безбедности цивилног становништва и њихове имовине.

Вежба „Гром 2013“ окупила око 800 војника и старешина, а реализована на територији и у ваздушном простору Србије

„Ресава 2013“ била је показна, једнострана тактичка вежба с бојевим гађањем – „Ојачани пешадијски батаљон у одбрани с преласком у противнапад“. Вежба нивоа тактичке групе – ојачани батаљон изведена је у организацији Команде КоВ, на „Пасуљанским ливадама“ у јуну 2013. године, а учествовало је око 1.000 припадника војске.

Вежба је реализована како би се унапредила и приказала обученост команди у процесу припреме и извођења борбених дејстава, као и тактичка и ватрена оспособљеност јединица, те информисала јавност о достигнутом нивоу оперативних способности Војске.

„Гром 2013“, показну вежбу на терену – „Употреба снага за хитно реаговање Војске Србије у операцијама одговора на кризу“, извела је Здружена оперативна команда Генералштаба, у складу са задацима из области прве мисије, ангажовањем снагама за хитно реаговање. Реализована је на територији и у ваздушном простору Србије, а на вежби је учествовало око 800 припадника војске. Циљ вежбе био је да се унапреди увежбаност снага за хитно реаговање наше војске за извођење операција одговора на кризу, те командовање снагама у операцији.

Међународне вежбе

Током 2013. године повећао се број међународних вежби на којима су учествовали припадници Војске Србије. Јединице и појединци учествовали су на 37 међународних вежби, што је за око 50 одсто више у односу на 2012. годину. Од тог броја, на 19 вежби припадници наше војске учествовали су с јединицама или у својству штабних официра, док су на 18 вежби били у својству посматрача.

У сарадњи с Европском командом оружаних снага САД војници и старешине наше војске учествовали су на три међународне вежбе: „ERF 14-01“ у Немачкој, „Rapid Trident“ у Украјини,

„BSRF“ – „Bulgaria ISAF COIN Training“ у Бугарској. Те су активности, пре свега, биле намењене декларисаним јединицама Војске Србије за учешће у мултинационалним операцијама.

„Rapid Trident 2013“ је тактичка вежба која се реализује сваке године у Украјини. Прошле године реализована је уз учешће припадника оружаних снага из 17 земаља (око 1.300 припадника). На њој су Војску Србије представљала два стрељачка вода која броје 47 припадника Прве бригаде КоВ. Тема вежбе били су задаци из домена друге мисије Војске.

Циљ тактичке вежбе „BSRF 13“, изведене у Републици Бугарској, била је припрема за учешће у мултинационалним операцијама, односно сагледавање искустава америчких снага у извршавању основних тактичких и ватрених задатака у регионима где мир одржавају међународне војне снаге. Вежбу су организовале моринске снаге САД и припадници бугарских оружаних снага, а учествовао је стрељачки вод из састава Друге бригаде КоВ.

Представници наше војске увежбавали се на вежбама: „ERF 14-01“ у Немачкој, „Rapid Trident“ у Украјини, „BSRF“ – „Bulgaria ISAF COIN Training“ у Бугарској

У Хохефелсу, у Немачкој, реализована је тактичка вежба „ERF 14-01“, која представља завршну вежбу дела европских ротационих снага пред период ангажовања. Из наше војске ангажован је стрељачки вод из састава Друге бригаде КоВ.

Значајно је поменути и вежбе у оквиру Форума начелника генералштабова балканских земаља. Циљ тих вежби, поред размене искустава с припадницима оружаних снага балканских земаља, био је, пре свега, унапређе-

ње међусобне сарадње и разумевања, чиме се посредно остварује и утицај на унапређење безбедносне ситуације и стабилности у региону.

У октобру 2013. године наша земља била је домаћин мултинационалне вежбе специјалних јединица „Eagle 2013”. Реч је о тактичкој вежби с бојевим гађањем, која је планирана и изведена као једна од активности из Листе заједничких активности Форума. Вежбу је планирала Команда КоВ, а реализовала Специјална бригада на полигону „Орешац”. Учествовао је 141 припадник специјалних јединица из Србије, БиХ, Бугарске, Грчке, Македоније, Румуније, Турске и Црне Горе. Специјалци су увежбавали дејства тимова специјалних снага у операцијама подршке миру и разменили искустава из специјалних операција.

„Eagle 2013” окупила 141 припадника специјалних јединица из наше земље, БиХ, Бугарске, Грчке, Македоније, Румуније, Турске и Црне Горе.

Војска је учествовала на вежбама „Neighbours” и „Iron Cat” с Мађарском, „Air Solution” с Румунијом, „Capable Logistician” с Чешком и на вежби с бојевим гађањем циљева у ваздушном простору на „Шабли” у Бугарској.

Петнаест припадника службе везе и телекомуникација је ангажовано на вежби „Combined endeavor 2013” у Немачкој.

На Бази „Југ” формиран Центар за обуку јединица пре упућивања у мултинационалне операције.

Од 2009. до 2013. у Центар за обуку путем симулација уложено је око 1.100.000 долара.

У оквиру планова билатералне војне сарадње у 2013. години изведене су вежбе: „Neighbours” и „Iron Cat” с Мађарском, „Air Solution” с Румунијом, „Capable Logistician” с Чешком и тактичка вежба с бојевим гађањем циљева у ваздушном простору на полигону „Шабла” у Бугарској.

На тактичкој вежби у Графенверу, у Немачкој, „Combined endeavor 2013”, учествовало је 15 припадника Војске Србије, а у Горњем Милановцу 13 старешина наше службе везе и телекомуникација. Вежба се изводи већ неколико година ради провере интероперабилности телекомуникационих и информатичких средстава, опреме и проце-

дура, те упознавања с техникама, поступцима и процедурама НАТО-а. ■

ПОДОФИЦИРСКИ

Подофицирски кор Војске Србије за собом је оставио годину великих изазова и напорног рада. Требало је надоградити систем, испитати његове евентуалне недостатке и, што је најважније, учинити кораке ка јачању подофицирског строја, који чини носећи стуб свих армија света. У 2014. годину строј професионалних војника и подофицира улази бројнији и боље обучен.

У 2013. години изведена су 122 програма усавршавања подофицира – каријерних и специјалистичких, чиме су у потпуности створене претпоставке за квалитетно усавршавање и професионални развој подофицира у складу с потребама Војске. Нормативи су усаглашени с „Концептом обуке и професионалног развоја подофицира“, а њихова израда плод је сарадње свих главних и првих подофицира из команди и јединица наше војске.

Премда није прошла ни година од ступања на снагу нових стандарда, увелико се, на

основу запажања и искустава у примени, анализира и дорађује програм обуке војника и подофицира како би следеће године ефекти обучавања били још бољи.

Свечаност достојна памћења

За подофицирски кор најзначајнији догађај у прошлој години била је октобарска промоција 164 нових водника, који су после завршеног Основног курса за подофицире стали на чело одељења у јединицама Војске. Иза сваког од њих стоје најмање три године рада и доказивања у својству професионалних војника, најмање врло добре службене оцене и гаранције претпостављених да заслужују прилику да постану старешине Војске Србије. О важности поменутог догађаја за систем одбране сведочи и присуство министра одбране Небојше Родића, начелника Генералштаба генерала Љубише Диковића,

генерала Љубише Диковића,

Реализована 122 програма усавршавања подофицира – каријерних и специјалистичких

КОР

као и најодговорнијих старешина наше војске и представника војнодипломатског кора.

Годину 2013. обележио је и Виши курс за подофицире који је први пут реализован са 14 водника по новом програму, и који је производ сопствених потреба и искустава које су наши подофицири стекли на сличним курсевима у иностранству. После завршеног Основног курса за подофицире, Виши курс је услов за напредовање у каријери. Тај ниво усавршавања подофициру даје неопходна знања и способности да може бити командир првог одељења и заменик командира вода, и обављати подофицирске дужности у команди чете и батаљона, као и дужности специјалисте треће класе.

Први пут реализован Виши курс за подофицире, који је успешно завршило 14 водника

Треба рећи да се у овом тренутку у јединицама на почетним подофицирским дужностима налази и 20 жена, што је готово двоструко више него пре две године.

Успостављен систем усавршавања

После неколико година застоја у школовању подофицира, 2010. почела је селекција најбољих војника и њихово усавршавање на Основном курсу за подофицире у новоформираном Центру за обуку и усавршавање подофицира Ко-

После завршеног Основног курса за подофицире, промовисано 164 нових водника

манде за обуку у Панчеву. Прву генерацију полазника курса већином су чинили професионални војници с джимом стажом у Војсци, који су радом и резултатима заслужили промену статуса.

После три године од професионализације Војске стекли су се услови да војници који су дефинитивно одлучили да своју каријеру вежу за Војску Србије, и који се способно-

На почетним подофицирским дужностима налази се и 20 жена, што је скоро двоструко више него пре две године

стима и знањем издвајају од осталих, крену линијом дефинисаног професионалног развоја.

Почетком 2014. обученост и резултати рада војника биће рангирани према строго дефинисаним и, за све једнаким, параметрима. То ће олакшати и поједноставити селекцију и свако ће знати „своје место у строју“.

Током прошле године организована су и изведена три Лидерска курса које је успешно завршило 255 професионалних војника. Неки од њих ће, уколико испуне строге професионалне захтеве, моћи да конкуришу и за Основни курс за подофицире.

Јачање утицаја и угледа

За шест година, од како је успостављена подофицирска подршка командовању, порасли су улога и значај првих и главних подофицира, што се види по веома одговорним и значајним задацима који им се поверавају и што команданти све више уважавају предлоге и сугестије из њихове надлежности.

Главни подофицир
Војске Србије
био домаћин 4. форума
главних подофицира
из региона централне
и југоисточне Европе

Организована и
изведена три Лидерска курса,
које је успешно завршило
255 професионалних војника

Прошлу годину обележила је и активна и динамична међународна војна сарадња, у којој су учествовали војници и подофицири на вежбама, курсевима, такмичењима и сличним активностима у нашој земљи и у иностранству.

Главни подофицир Војске Србије, заставник прве класе Милојко Милосављевић, у новембру је био домаћин 4. форума главних подофицира из региона централне и југоисточне Европе, где се окупило 12

иностранних главних подофицира. Таква активност први пут је реализована у нашој земљи.

Према оцени учесника и њиховим утисцима, конференција је успешно протекла. Разменивши мишљења и искуства с иностраним колегама наши подофицири остварили су значајне професионалне контакте. ■

МЕЂУНАРОДНА

Међународна сарадња је и на билатералном и на мултилатералном нивоу током 2013. године била веома плодна. Војска је бројним активностима допринела јачању националне безбедности, обезбедила међународну подршку реформским процесима, унапредила ниво обуке, проширила могућности када је реч о школовању и усавршавању кадра по најбољим стандардима, те обезбедила приступ новим научним и техничким достигнућима, као и достизање интероперабилности и развој наменске индустрије.

У сусрет потребама

Током прошле године активности међународне војне сарадње конкретизоване су по земљама и областима, уз рационалнији и ефикаснији приступ у односу на претходни период. Рационалност се огледала у избору земаља и конкретних области у којима се сарађивало, чиме је обезбеђена ефикасност у условима рестриктивне буџетске политике и Србије и партнерских земаља.

У оквиру међународне војне сарадње, један од приоритета била је сарадња са суседним и земаљама региона, што представља најбољи начин за развој партнерства и јачање односа међусобног поверења. Заједничке активности и размена националних капацитета за обуку један су од најефикаснијих и најрационалнијих приступа за развој интероперабилности наших оружаних снага, као и заједничко ангажовање у међународном окружењу.

**Центар за усавршавање
кадрова АБХО
у Крушевцу достигао статус
партнерског центра за обуку**

Центар за усавршавање кадрова АБХО Војске Србије у Крушевцу достигао је статус партнерског центра за обуку и на располагању је свим заинтересованим партнерима и међународним организацијама. С партнерима из Европске Команде Оружаних снага САД и Националне гарде Охаја наша војска учествовала је у пројекту развоја Базе „Југ“, ко-

ВОЈНА САРАДЊА

ја је достигла статус центра за обуку јединица за учешће у међународним операцијама у оквиру Програма „Партнерство за мир“, што је један од приоритета и у будућем времену.

Да је Војска Србије опредељена за активно учешће у изградњи мира и стабилности у региону и шире, говори и чињеница да је током 2013. године интензивано ангажовање њених припадника у мировним операцијама под мандатом Уједињених нација, као и Европске уније. Као значајне облике сарадње ваља поменути и Четврти међународни форум главних подофицира централне и југоисточне Европе и вежбу специјалних јединица балканских земаља. Годину за нама обележиле су и бројне активности проистекле из планова међународне војне сарадње.

Сусрети на највишем нивоу

Начелник Генералштаба генерал Љубиша Диковић током 2013. године имао је низ веома важних билатералних и

Представник наше војске заузео место на штабној позицији официра у Команди здружених снага НАТО-а у Напуљу

мултилатералних сусрета с највишим војним званичницима. У 16 наврата био је домаћин различитим делегацијама највишег ранга. Треба издвојити сусрете с начелницима генералштабова Грчке, Румуније, Хрватске, командантом Националне гарде Охаја, председавајућим Војног комитета Европске уније и делегацијом Добре воље Народне Републике Кине. Генерал Диковић је ишао у званичне посете – Руској Федерацији, Шпанији, Италији, Бугарској и Македонији, али и учествовао на Стратегијској војној конференцији за партнере у Шведској, Седмој конференцији начелника генералштабова балканских земаља у Тирани и 17. конференцији начелника генералштабова земаља Америчко-јадранске повеље.

База „Југ“ прерасла у центар за обуку јединица за учешће у међународним операцијама у оквиру Партнерства за мир

Упућен официцир Војске Србије за везу у Команду SEEBRIG у Грчкој

ше војске пратили су и анализирали примену „Војнотехничког споразума“ и осталих споразума с међународним војним снагама на Косову и Метохији, а Војска Србије је координирала и сарадњу осталих државних структура с КФОР-ом.

Током 2013. године, Војска Србије сарађивала је и са НАТО-ом, односно реализовала активности у оквиру Програма „Партнерство за мир“ – Индивидуални акциони план партнерства, Процес планирања и прегледа (PARP), Индивидуални програм партнерства и сарадње (IPSP), затим, задатке у оквиру састанка Групе Србија–НАТО за реформу одбране, те Концепта оперативних способности (ОСС).

Представник наше војске заузео је место на штабној позицији официра у Команди здружених снага НАТО-а у Напуљу. Такође, и један официцир за везу упућен је у Команду SEEBRIG у Грчкој. ■

Сарадња са КФОР-ом и НАТО-ом

Посете „високог нивоа“ у 2013. години имале су за циљ подршку и наставак успостављеног нивоа сарадње, интензивирање сарадње у конкретним областима, као и успостављање сарадње са земљама с којима се сарадња углавном није одвијала у војно-војној области.

Сарадња са КФОР-ом тежишно је обухватала састанке на високом нивоу, одржавање заједничких комисија КФОР-а и Војске Србије за спровођење „Војнотехничког споразума“, заједничка извиђања и праћења рада једновремених патрола и одржавање сталних веза с представницима КФОР-а. Представници на-

ЦИВИЛНО-ВОЈНА САРАДЊА

Цивилно-војна сарадња, иако још увек млада функција у Војсци Србије, за шест година од увођења успела је да постане препознатљива и у земљи и у међународном окружењу. Опредељење система одбране јесте да ту функцију развија тако да буде примењива у све три мисије Војске, а не само у мултинационалним операцијама, као што је случај у већини земаља. Цивилно-војна сарадња у 2013. години, као и у претходним годинама, доприносила је подизању угледа наше војске и код грађана Србије.

Становништву Горњег Милановца, Чачка, Лебана и Нових Бановаца у летњим месецима испоручено више од 360 кубних метара воде

Иако 2013. годину, на срећу, нису обележиле ванредне ситуације које би захтевале обимније ангажовање Војске, развијани су капацитети који се, уколико се за то укаже потреба, могу употребити.

Војска Србије помогла грађанима завејаним у међави на ауто-путу између Суботице и Новог Сада

Војска увек уз грађане

Дуго ће се памтити међава која је почетком прошле године завејала ауто-пут између Суботице и Новог Сада и зауставила саобраћај, а бројна возила, између осталих и аутобусе с путницима, довела у опасност. Захваљујући ангажовању тенкова из састава Прве бригаде КоВ пут је деблокиран, а заглављена возила извучена су из сметова. Сви државни и локални медији речју и сликом пренели су мали, али значајан успех војника и старешина наше војске. Већ у фебруару припадници Четврте бригаде Копнене војске у општини Бујано-

Јединице Друге бригаде угасиле пожар на „Смаилбеговића хану“, једном од најстаријих објеката у старој чаршији Новог Пазара

вац помогли су грађанима у отклањању последица поплаве.

Током летњих месеци, због проблема са снабдевањем пијаћом водом у Чачку и због јаке суше у том делу Србије, становништву Горњег Милановца, Чачка, Лебана и Нових Бановаца Војска је испоручила више од 360 кубних метара воде, а у току новембра у снабдевању водом помогла и седам села сомборске општине, где се због повећаног присуства арсена вода из водовода није могла користити.

У 2013. години, на срећу, није било пожара који би изискивали ангажовање већих војних капацитета, али је захваљујући брзим реаговањима припадника Војске Србије, у сарадњи с локалним властима, угашен велики број мањих

**Организовано 40 акција
„Војни лекар на селу“
у 68 села**

пожара у почетној фази и тако избегнута већа штета. Јединице Друге бригаде КоВ из гарнизона Нови Пазар реаговале су брзо укључивши се у гашење пожара на „Смаилбеговића хану“, једном од најстаријих објеката у старој чаршији Новог Пазара, који је под заштитом државе, и тако спречиле његово уништење.

Војска је помагала и привредним субјектима када се нису могли пронаћи други начини решавања проблема. Тако је за потребе ЈП „Војводина шуме – шумско газдинство Сомбор“ преко канала Дунав–Тиса–Дунав поставила понтонски мост носивости 60 тона у резервату природе „Горње Подунавље“ у Бачком Моноштору.

**Војни лекари
радо виђени на селу**

Акција „Војни лекар на селу“ већ после годину дана постала је врло препознатљива. Становништво ретко насељених и тешко приступачних области Србије с радошћу дочекује војне лекаре. Овом акцијом помаже се онима који нису у стању или

**Око 700 деце
прегледали
војни зубари**

веома тешко могу да дођу до прве амбуланте или дома здравља, а неопходан им је лекарски преглед, лака или једноставнија медицинска интервенција.

У 2013. години Војска Србије организовала је 40 акција у 68 села. Лекари су прегледали више од 2.100 мештана и извршили око 650 биохемијских анализа крви и 500 ЕКГ анализа. Око 700 деце прегледао је стоматолог. У више од 20 одсто случајева реч је о прегледима старих и слабо покретних особа. У протеклој години у патроле војних лекара укључиле су се и патронажне екипе, из локалних домова здравља, као и велики број волонтера Црвеног крста Србије, који су поделили више од 350 пакета хране и лекова.

Одељење за цивилно-војну сарадњу Генералштаба наше војске посебно је поносно што су акцију „Војни лекар на селу“ подржали Министарство здравља и Министарство регионалног развоја и локалне самоуправе. Надлежни истичу и подршку Министарства пољопривреде које је од 2013. у поменутој акцији укључило и пољопривредне саветодавце. Заједно са њима у лекарским патролама учествовали су и војни ветеринари, који су прегледали више од 500 грла стоке.

**Војни лекари прегледали
више од 2.100 мештана
удаљених српских села,
извршили око 650 биохемијских
анализа крви и 500 ЕКГ анализа**

Хуманитарне и образовне акције

У акцијама добровољног давања крви, у којима су учествовали припадници Војске Србије, сакупљено је око 600 литара крви. Посебно треба истаћи да су у прошлој години старешине Речне флотиле у заједничкој акцији с радницима Железница Србије у Новом Саду прикупили више од 250 литара крви.

Војска се у 2013. години бринула и о здрављу и образовању деце. Поред редовних стоматолошких прегледа у свим местима у којима су организоване акције и давања савета о хигијени зуба, градским и школским библиоте-

кама поклоњено је око 60.000 књига из библиотечког фонда Војске Србије. Током дружења и едукације припадници Гарде информисали су око 500 ученика завршних разреда основних школа с територије општине Врачар како се правилно и безбедно пружа прва помоћ и штити од пожара.

Едукација је приоритет

Прошле године организован је трећи по реду Основни штабни курс цивилно-војне сарадње, чиме је заокружен систем стручног оспособљавања свих припадника који се у Војсци Србије баве тим пословима. Започело је и оспособљавање официра и подофицира из области цивилно-војних односа, којима то нису примарне формацијске дужности.

Ради достизања потребног нивоа интероперабилности с војскама у Програму „Партнерство за мир“, те реализације дефинисаних партнерских циљева „Специјалисти за цивилно-војну сарадњу“, 2013. године први пут је организована обука представника осталих министарства Владе Србије. Циљ тог курса био је да се лица, специјалисти у областима – хуманитарна помоћ, културолошка питања, цивилна упра-

Градским и школским библиотекама поклоњено око 60.000 књига из војног библиотечког фонда

У добровољним акцијама прикупљено око 600 литара крви

ва, цивилна инфраструктура, економија и трговина, оспособе за обављање послова цивилно-војне сарадње у својим областима, чиме се достиже поменути партнерски циљ. Курс је успешно савладало 19 лица – 12 из ресорних министарстава Владе, троје из Министарства одбране и четворо из Војске Србије.

Прошле године је по четврти пут, у сарадњи с министарствима одбране Канаде и Холандије, спроведен регионални курс цивилно-војне сарадње. Иако је првобитно планиран само за земље региона, превазишао је тај оквир. На курсу су учествовали представници десет земаља – Русије, Канаде, Холандије, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Македоније, Хрватске, Мађарске, Украјине, Грузије и Либана. За разлику од претходних година, када се проблематика цивилно-војне сарадње изучавала углавном на теоријским основима, на поменутом курсу акценат је био на решавању конкретних проблема, према одговарајућем сценарију. ■

МУЛТИНАЦИОНА

Центар за мировне операције је у 2013. години изабрао, обучио, опремио и упутио 416 припадника Војске Србије у мултинационалне операције под покровитељством Уједињених нација и Европске уније, што одговара укупном броју наших мировњака анга-

рације реализовало је 436 лица, од којих је 21 припадник страних оружаних снага. Оспособљена су и 39 лица ван Министарства одбра-

жованих ван граница Србије у протеклој деценији. Према подацима Уједињених нација, Србија је на тај начин сврстана у значајне „извознике“ безбедности – десета је земља у Европи по доприносу миру у свету.

После обнове учешћа у мировним мисијама Уједињених нација 2002. године, на званичној листи земаља контрибутора снага, наша војска налазила се на 86. позицији, од укупно 91 државе чланице које ангажују снаге у мировним мисијама Уједињених нација, и на 30. позицији од 32 европске државе. Данас се Војска Србије, по броју припадника у мисијама, налази на 53. позицији од 120 држава Уједињених нација, и на десетом месту од 38 европских држава.

Квалитетна обука – предуслов успеха

Војска Србије вишеструко је повећала и ниво ангажовања у мисијама Европске уније, те је у прошлој години, поред штабних официра у Оперативној Команди мисије и Команди снага (на броду), у мисији EUNAVFOR ATALANTA ангажован и борбени тим из Специјалне бригаде – 12 лица, који у водама Аденског залива тренутно штите брод Светског програма хране (WFP). У Сомалији је ангажована и амбуланта првог нивоа.

Обуку за одлазак у мисије у току 2013. године у Центру за мировне опе-

Србија десета земља у Европи по доприносу миру у свету

ЛНЕ ОПЕРАЦИЈЕ

Ангажовање припадника/ца МО и ВС у МнОп УН и ЕУ у периоду од 2002. године до данас	Тренутно ангажовано	У свим ротацијама
1. Мировна мисија у Бурундију*		3
2. Мировна мисија у Источном Тимору*		5
3. Мировна мисија у Либерiji		50
4. Мировна мисија у Обали Слоноваче	4	30
5. Мировна мисија у ДР Конгу	3	134
6. Мировна мисија у Чаду*		41
7. Мировна мисија у Либану	143	257
8. Мировна мисија на Кипру	8	236
9. Мировна мисија ЕУ АТАЛАНТА у Сомалији	16	20
10. Мировна мисија ЕУТМ – Somalia	5	11
11. Мировна мисија на Блиском истоку	1	2
Укупно у мировним мисијама	226	789

*завршено ангажовање

не и Војске Србије – припадника министарства унутрашњих послова, регионалног развоја и локалне самоуправе, правде и државне управе, пољопривреде, шумарства и водопривреде, просвете, науке и технолошког развоја, те Факултета безбедности и Факултета политичких наука.

Инструктори и предавачи Центра учествовали су у обуци јединица Војске, те по позиву као предавачи у центрима за обуку припадника оружаних снага других држава. Један припадник нашег центра стално је ангажован у Центру за обуку снага за мировне операције у Сарајеву.

Ваља нагласити да је обука у Центру за мировне операције родно осетљива и прилагођена свим категоријама полазника. Од 789 мандата, од 2002. године до данас, жене су ангажоване 69 пута – више од осам одсто, односно њих пе-

десет шест. У 2013. години у мисији је први пут ангажована жена – официр наше војске.

Стратегијски транспорт у Либан

Најзначајније повећање учешћа наших припадника у мисијама остварено је ангажовањем јединице ранга пешадијске чете у операцији у Либану. То је уједно и прво ангажовање састава тог ранга после Синаја, 1967. године. Да би се створили одговарајући услови за живот и рад у мисији

У 2013. години
први пут
у мисији
ангажована
жена официр

UNIFIL, у периоду од 22. октобра до 6. новембра извршен је стратегијски транспорт опреме и возила нашег кон-

**416 припадника Војске
у мултинационалним
операцијама
под покровитељством
Уједињених нација
и Европске уније**

Свим радњама које се односе на транспорт, спровођење царинско-административних формалности приликом преласка државних граница, а пре свега на врло сложен утовар и истовар, координирали су и руководили официри из Центра за мировне операције Војске Србије.

тингента, из Србије до зоне ангажовања у месту Маржајун, у Либану.

Комбиновани транспорт реализован је друмом, железницом и морем. Опрема је из Ниша и Чачка превезена шлеперима и железницом, а покретна радионица самостално је маршевала више од 400 километара до луке Бар. У сарадњи с Јавним предузећем „Југоимпорт – СДПР“ уговорено је ангажовање брода „ARSLAN 1“ који је нашу опрему, упаковану у четири контејнера и 22 возила, превезао од Бара до Бејрута. Пловидба је трајала око четири дана, а нашу опрему на поморској релацији, дугој више од 2.000 километара, пратила су тројица официра.

Историјски долет транспортне авијације

Значајно искуство припадници наше војске стекли су и приликом транспорта опреме у Џибути за аутономне тимове за заштиту бродова, где је наш тим укрцан на брод „Carolina Scan“. Опрема је превезена авионом Ан-26, а лет од 9.000 километара, који је трајао 28 сати, представља највећи долет у историји наше транспортне авијације. Вођа ваздухоплова мајор Милан Маловић успешно је предводио посаду, која је поред основног задатка извршила и дотур опреме нашим контингентима на Кипру и Либану. Тај лет представља круну ангажовања ваздухоплов-

21 припадник страних оружаних снага и 39 лица ван нашег система одбране обучено у Центру за мировне операције

ства у подршци нашим јединицама ангажованим у мултинационалним операцијама.

У априлу прошле године до Шпаније је транспортована опрема друге ротације пешадијског вода, који је упућен у мисију UNIFIL, а затим су припадници прве ротације из Либана враћени у Србију. Штабни официри и припадници елемента за националну подршку превезени су у јуну.

Постојећи транспортни капацитети планирани су и за евакуацију српских снага и средстава у случају погоршања безбедносне ситуације у зонама ангажовања. Стога је одржавање наших транспортних ваздухоплова у оперативном стању постао један од најважнијих националних интереса. ■

Уредник прилога
Александар ПЕТРОВИЋ